

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Sekta Starčevićevcev.

Iz Hrvatskega 20. jan. [Izv. dop.]

Na saboru leta 1865. je rekel dr. Ante Starčević: „Kje je Avstrija? Jaz Avstrije ne poznam!“ — Iz teh njegovih besed ustvarila se je politično-socijalistična sekta Starčevićevcev. Negacija Avstrije leta 1865., ko je Schmerling še s polno močjo na Dunaji centralistično vladal, ta negacija smatrala se je tačas kot velika smelost. Denes, ko Avstrije v starem pomenu besede res nij več, denes je negacija nje uže dosta obsoletna.

Okolo Starčevića zbralo se je takoj nekoliko odvažnih mož. Mej njimi tudi Kvaternik in Bach, ki sta v Rakovaškej vstaji junaški pala in tako sekto s svojo krvjo krstila. Pred dualizmom in nagodbo z Ogersko so tudi Starčevići, kakor je uže tačas na Hrvatskem v modi bilo, vojevali skupaj z narodnjaci proti „Švabom“ in „Kranjcem“. Sodelovanje Starčevićevcev v tej borbi se je pa jako slabo čutilo. Zlati čas je prišel za sekto sê uvedenjem dualizma, posebno pa z Rauchovim banovanjem. Pod njegovo zaščito spustili so se kakor furije čez celo deželo. Jeden je hotel večji eksaltados biti od družega. Svoje politične orgije so uganjali v najstudnejših formah. Časi „Zvekana“ in „Hrvatske“ bodo zmirom črni ostali v zgodovini hrvatskega naroda. Mala četa Starčevićevcev je stopila hrvatskemu narodu na tilnik, ga poniževala in sramotila, in to vse ne iz lastne moči, nego kot plačani Rauchovi janičarje. To je zgodovinski fakt, ki ga niti „Primorac“ niti dr. Folnegović utajiti ne moreta. Denes pod Mažuraničem se ti ljudje ne upajo več na dan. Ne, da bi jim to kdo branil, nego zato, ker v sebi niti toliko moralčne snage nemajo, ki bi jih vsposobila, si koliki toliko prostorček v javnem življenju priboriti.

Razun zastarele negacije Avstrije, je postavil Ante Starčević v svoj program idejo velike hrvatske države od Triglava do Balkana in morebiti še dalje. To misel bi razun Antea in Davida tudi še kdo drugi zadel. V tej misli bogme nij nič originalnega. Ne samo Starčevići, nego vsi Hrvati hoté Hrvatsko čem večjo tem rajši jo imeti. V tej velikej Hrvatskej bodo morali dakako sami Hrvati stanovati. Kdor ne bo hotel Hrvat biti, tega bo Starčević z milo in silo v njega preobračal. Celó g. dr. Folnegović trdi, da so Slovenci Hrvati. Starčeviću to nij zameriti, pač pa Folnegoviću, ki je gotovo nekaj historije in etnografije učil. Kako malo ali nič moralne snage Starčevićeva sekta v sebi ima, kaže jasno to, da tečajem svojega desetletnega obstanka še skoro nobenih političnih uspehov pokazati ne more. Pa kje so pristaši Starčevićevske sekte? Mej mestjanstvom jih nij, mej inteligenco še menj, mej obrtniki tudi ne, mej trgovci ne, mej duhovenstvom ne, kje tedaj? — Mej dijaki. Pa tudi teh dobra polovica nij starčevićevska. Naša mladež vrgla se je Starčeviću v naročje, ker se družemu komu imela nij. Narodna stranka je svoj program izvela, ter je s svojim političnim alfabetom malo da ne pri kraji. Psihologična prikazen je, da se mladež takim strankam ne priklopi, nega zmirom naprednim. Če bi hrvatskej mladeži priložnost dana bila, se družemu naprednemu vodji priklopiti, bi gotovo vsa Starčevića zapustila.

„Primorac“ snubi simpatije slovenskega naroda za novo ustvarjajočo se „stranko narodne opozicije“, ki ma postati fuzijom sekte Starčevićevcev s saborsko opozicijo Makaneč-Folnegovičevcev. Na to vabilo z besedami da ali ne odgovoriti, uže sedaj odgovoriti, to vsakter uvidi, da se ne dá. Če bo Folnegović znal nemoralčno žlindro iz starčevićevske

posneti, divje ekstravagance in fantazmagorije ukrotiti, in strankarsko delovanje v prid dežele in naroda navesti; — bo stranka narodne opozicije ne samo simpatije slovenskega naroda si prisvojila, nego recimo simpatije celega sveta. Če je res, kar uže dalje časa nevidljivo pa ipak čutljivo, po zraku plava, da bo Tisza hrvatsko deželno avtonomijo napadati začel, bo narodna opozicija naglo rastla. — Sicer pa, če Starčević uže hoče Jugoslovanstvo pod jednim imenom zjediniti, naj mesto hrvatskega imena vzame rajši ime „slovinsko“, ki je historično in genetično, mej tem ko hrvatsko ime samo species pomeni, ne genus. Na prigovor gospoda Folnegoviča, da so Kranjci slovensko ime stoprv novejši čas sprejeli, bi se moglo odvrniti, da so stanovniki skoro cele civilne Hrvatske stoprv pred kacimi 100 leti svoje genetično slovensko ime opustili, ter se denes, dasiravno še zmirom slovenski govore, Hrvate imenujejo. Sicer je pa borba in prepir za imena pri nas Jugoslovanih, kolikor ostudna toliko neuspešna in nepotrebna. Čas bi bil, da bi to stališče jedenkrat za vselej premagano bilo.

Slovenska narodna prosveta.

(Odmev iz Istre na zvok: „kranjsko narodno šolstvo“.)

P. Moj sodrug je v 10. br. „Sl. Nar.“ lepo objektivno načrtal odnošaje mej narodnimi učitelji stare in nove dobe; pa tudi o jestvu krajnih šolskih svetov je izrazil vrlo zdravo misel. Ta migljaj mi je povod, da i jaz objavim svoje misli ozirajoč se na čas svojega naobrazovanja na učiteljski in na četrtertletno provorstvo (prakso) svojo.

Qualis praeceptor, talis discipulus. Ako je ta prislovica istina, priznavati mora vsak pedagog, da so naša učiteljsča po Cislejtaniji poprek — „za mačko“, jedno kakor drugo.

Listek.

Rusija pod tatarsko nadvlado.

Po „Gramotjej“ spisal J. Steklasa.
(Dalje)

Prvi čas mongolskega jarma je bil težak posebno zavoljo tega, ker so bile uže v samej državi velike bede radi preprirov delnih knezov in napadov družih narodov. Divja tatarska orda pa je zadržala popolnem slobodno razvijanje ruskega naroda. Ko je bilo povsod beraštvo, splošna zdvojnost, takrat se nij dalo misliti na obrazovanje, nego je bilo treba najpoprej poskrbeti za kosček kruha.

Nadvlada tatarska prinesla je v obče samo veliko bedo narodu, ona je vlila narodnemu ruskemmu značaju mnogo tujih načel, gotovo nelastnih ruskemmu narodu, ter je vplivala jako mnogo na osurovenje njegovih nra-

vov. Razumi se, da ruski narod nij mogel za časa tatarske nadvlade povzdigniti se, niti v umstvenem, niti v državnem razvitku, nego protivno je moral v tacih odnošajih le nazadovati. Žalostni odnošaji mu nijso dovoljevali, baviti se z naukom, niti s poljedelstvom, ter v obče živeti stalno, nego silili so ga, neprestano kočevati od jednega mesta do družega, narušavati prava posestva, ter prepustiti vsak trud slučajnosti.

Pokorivši skoro vso Rusijo, razširili so Tatari svoje carstvo od Urala do nizin Donave, poznato pod imenom Zlate ali Kipčake orde. Glavni del te sile je bil po bregovih Volge. Na volžkej panogi, Ahtubi, postavil si je Batij stolico — Saraj, kjer je bilo mnogo vojske in kjer so živeli navadno Kipčakski kani, obdani razkošnim dvorom.

Komaj si je postavil Batij stolico, precej je zapovedal ruskim knezom, da imajo k

njemu priti, ter izjaviti mu svojo pokornost. K njemu so prišli knezovi suzdalski, rjezanski, črnigovski in sjeverski. Prišli knezi so se morali klanjati tatarskim kumirom; hoditi mej ognjem, da se očistijo; klečati in piti kumis itd. Le te ponižajoče obrede so morali izvrševati vsi knezi pod smrtno kaznijo. Samo jeden izmej knezov, namreč Mihael Črnigovski, je bil nenavadno pobožen, ter se nij hotel klanjati kumirom, za to ga je zapovedal Batij kazniti z mučeniško smrtjo.

Najtežji čas za Rusijo pa je bil, ko je dal Batij ruska mesta iztočnim kupcem na odkup. Le-ti kupci so hodili od mesta do mesta z veliko vojsko in družimi činovniki, imenovanimi baskaki, ter so pobirali davek s strašno strogostjo. Tako na primer je baskak Saracin v vsakej rodovini, ki je imela tri sine, vzel po jednega, polovil vse neoženjene moške in neomožene ženske, tako tudi vse

Nikakor ne zadostuje, da ima narodni učitelj v svojej moči teorijo srednjih šol, marveč treba, da on to zna predavati šolskej deci v probavljivej obliki. Ta sposobnost pa nij prirojena učitelju, nego on si jo mora stoprv prisvojiti, predno nastopi svoj prevažni posel, ako neče v novejši službi eksperimentovati. (!) Kdor je uzrok, da mora postati narodna učilna novemu učitelju stoprv poskuševališče (versuchsanstalt), ta je vreden jeznega prokletstva od onih kateri morajo biti učenci ali učenke na takovem poskuševališči. Ako bi jaz imel polno mlako žab, magari tudi ribnjak mnogovrstnih rib, prišel bi me pa prosit prirodnik (naturforscher) za jedno teh živalij za eksperimentovanje in anatomske študije, dal bi mu z veseljem žabo, dal bi mu tudi ribo za dobri namen. Ako pa bi jaz bil oče magari toliko otrok, kolikor jih je baje imel očak Jakob, ne dal bi po nijednej ceni tudi najslabejši izrod k poduku tacemu učitelju, koji bi rabil moje najbolj kruljevo dete za svoj podučevalni eksperiment. In to eksperimentovanje se godi povsodi po Cislejtaniji, kamor dohajajo v prakso nove učiteljske sile. Kadar se domislím na takovo učilno z novozučeni učiteljem, jezno mislim na ono žabo, kojoj je Galvanij operiral obešeno na kavlji. Kdo trdi in dokaže, da imenovani otroci niso obsojeni v vrsto Galvanijeve žabe? Tako je, premnogo dece čaka ta nemila osoda. Gorje malemu detetu, ako ga pestuje okorna roka za ta posel neizurjenega možaka! Prav tako se vede tudi novo izšolani moj sodrug baš 1. leto svoje službe. Če tudi je razred poln detce, ipak govori on le klopem in stenam; akopram ga verno hoče otrok slušati, ipak ne ide njegov glas v uho poslušalca nego — pod klopi. Takov učitelj se ne zna ponižati k otroškemu čutu in razumu. Tako učiti, pravi se — „mačka za rep loviti“.

Grm, v kojem ta zajec leži, kakor sem uže rekel, so naša učilišča! Za profesorje učiteljskih bi veljalo: veliko je „izvolenih“ pa ubogo malo „poklicanih“. In ti so poprek suplentí ali profesorji z gimnazij in realk, kojim je pedagogika*) 3. oko v glavi. To so vam tužne fabrike bodočih naših pedagogov! Kaj tacega po vzoru mariborskega gl. učitelja more le nevednež ali pa germanizator izustiti. Gg. afterpedagogi, čitajte slavne autoritete: Pestalozzija (očo moderne

*) V dokaz temu je nekov glaven učitelj mariborskega učiteljskega, kateri je baje lani izrazil se mej učitelji: „Die Paedagogik ist ein Unsinn! Pis.

siromake, ostalim pa je naložil po tatarskem običaju velik davek: vsak človek moškega spola, naj si bode uže star ali mlad, moral je plačati davka ali medvedovo kožo, ali bobrovo, ali sobolovo, ali pa lisičjo; kdor nij mogel plačati, tega so odpeljali v robstvo. V slučajih pa, da se je kdo protivil, tega bi precej kaznili z mučeniško smrtjo.

Potem ko je Batij razrušil Vladimir, pokazala se je v severnih pokrajinah nenavadno velika beda. Tataři, ki so se navalili na te kraje, podali so se tolikej okrutnosti, da so spremenili vse v pepel in razvaline; mesta, vasi itd. so bile razrušene, večjidel požgane in pokončane; prebivalci so se skrivali po šumah, ter se bali dohajati k svojim prebivališčem.

Ubitega kneza vladimirskega Jurja je nasledil njegov mlajši brat Jaroslav Vsevolodovič, kateremu je bila prva dolžnost, da vzpo-

pedagogike — zdrave), Rousseau-a (radikalca), Diesterwega, Komenskega i dr., pa porečete: mea culpa!

Vse štovanje učenji gospodi, toda strokovnjaki naj se pa le iz dotične sfere rekrutirajo, bodi si v katerem — koli stanu. Denimo prvega jurista sveta, teologa iz Vatikana, prirodnika Darvina na pr. v I. tečaj narodne učilne, stavió samega sebe, da deci izmej teh nijeden ne bode kot učitelj imponiral, marveč blamažo bi delal na odru v najživahnejši posmeh.

Še ne zrelo sadje je podložno policijskej konfiskaciji, ker prouzročuje kolero, zakaj bi si torej tudi narodni učitelj na učiteljski ne prisvojil toliko znanostij, da bi se mogel konec svojih študij podvreči maturi, kakor je to potrebno gimnazijalcem in realcem, da postane v znanosti „cel človek“. S tega torej še nikdar nijsem in nikdar ne bodem odobral pritožeb onih, ki govore: „učitelj ne potrebuje toliko znanja iz historije, iz prirodznanstva itd., kolikor se ga zahteva po srednjih šolah!“ Ne, učitelj menje podkovan je „lovec slepih miš“ v omikanih krogih. Kakor narodni učitelj ne velja brez pedagogične omike, prav tako pa tudi ne velja za ta stan v sedanjem materijalnem stoletji človek, kojemu manjka znanostij, koje se poprek po srednjih šolah zahtevajo. V 1. slučajih je poboben učitelj natakarkju, kateri ima polni podnos (tasse) nalite posode dobre pijače, pa radi svoje okornosti ne zna postreči gostom ž njo; v 2. slučajih pa je učitelj sličen najodličnejšemu trgovcu brez robe.

„Der Schulmeister hat den Napoleon geschlagen, nicht die Deutschen“ je rekel Bismark o priliki. In če bi tudi tega Bismark ne bil rekel, vsejedno je uže skrajni čas, da bi nehali klepati klepetuljam konservativni klepetachi češ, da realije ne spadajo v narodno učilno. Spadajo realije v narodno učilno, spadajo vsakako! Toda poduk moral bi biti praktičen. Prav trdi slavni Diesterweg, ki pravi: „Lehre nichts, was für das Leben nicht mehr sein wird.“ Namesti, da bi oktruirali deci ono neumnost, katera se nahaja v I. čitanki od onih „precartanih“ časov: „golobček, ko pije, zato proti nebu vzdiguje glavo, da s tem hvali boga itd.“ akopram še toliko neveruje, kolikor nekoji národí v Ameriki in Afriki, naj bi se še rajši iz prirode deci prisvojevale istine, na koje, se bode v praksi kot kmet itd. mogla opirati. Novo izšolani učitelj jame prirodznanstvo — z azijskim orangu-

stavi zopet blagostanje mesta Vladimira in družih; on je sezidal nova mesta in vasi, sklicaval ljudi iz šum, očiščal mesta mrtvih trupel, ki so ležala povsodi. Samo da je mogel delati za svoj národ in pomagati mu, bil je Jaroslav čisto pokoren tatarskim kanom, in zato ga je imenoval Batij za kneza v Vladimiru. Knez Jaroslav je prinesel s tem ruskemu národu veliko korist. Ali na nesrečo nij on dolgo vladal. Oholi Batij je zahteval namreč od Jaroslava, da se podá na pot v sredino mongolskih step k izviru reke Amura na poklon velikemu kanu Gagoku. Ta pot pa je bil tako težaven, da je Jaroslav nedospel do omenjenega mesta, uže poprej svojo dušo izdahní (l. 1246). Črez šest let je prišla kneževina vladimirska v roke knezu Aleksandru Nevskemu, sinu Jaroslava. Ruski národ časti spomin tega kneza, a pravoslavna cerkev ga je pribrojila mej svoje svetnike.

tanom, ker ga nahaja na 1. strani Schödlersjeve eologije, kali, ali pa za to, ker mu je najprvje začel razlagati njegov glavni učitelj na učilišči. Pestalozzi pravi: „Unter-richte anschaulich“. Ali pa mu imaš pokazati troglodita v istini? Jedva povečeno sliko njegovo moreš pokazati deci, kar pa je za nazor in nauk „jelševa trta.“ Tega pa, kar pitomeca vsaki dan v nos in oči drega; bode v prirodi, ne razvija učitelj v učilni, akoprem v tem tiči njegov (pitomčev) velik kos kruha. In če se tudi spravi učitelj na domačo prirodo, pa predava zopet moško kar sistematično, a ne po grupah, ker se je učil na učiteljski le „docirati“, ne pa podučevati. V narodnej učilni naj je poduk tak, da se v predmet zliiva in veže drug z družim, kakor apno s peskom in kamenjem. Le tako je mogoče postaviti stabilno sgrado; ne pa da bi se zidal zid nekoliko časa le z apnom, nekoliko časa pa le s peskom ali kamenjem samim. Otrok od 6—14. leta je bil stoprv producirán, kako bi li mogel uže zdaj reproducirati cele sekte raznih znanostij, in in kako bi končno mogel producirati s pomočjo „do dociranja“ misli za razsodke in sklepe? Da se pri poduku otroku voz ne podlaga, mora učitelj vedno biti pripravljen, odbacuje iz pred koleasa njegovega skromnega znanja zdaj s tem, zdaj z družim predmetom, ne pa da bi tebi nič, meni nič kar vso uro „dociral“ jeden in isti predmet.

Kar se tiče praktičnega poduka Koparskih učiteljskih kandidatov, nij se mogel g. Klodič boljšega umisliti, nego to, da je prišel g. Kristan dobro vedoč, da „non pro figura, sed vite discimus“; kajti prirodznanstvo z ozirom na gospodarstvo je v narodnej učilni neizmerno važen nauk.

Hrvati naši bratje, pa ináče Cislejtanec z ozirom na narodno prosveto daleč prekose, kajti oni jemljó za glavne učitelje in šolske nadzornike najboljše narodne učitelje, ne pa suplente srednjih šol, kateri bi mogli reči, da je pedagogika „unsinn“! To se zna, germanizatornih tedenc Hrvati nikakor ne goje. Za to so posnemanja vredni. Domačih ljudij trebamo, kateri dobro znajo naš jezik in tužno historijo naših pradedov, da se značajni ponos na svojo narodnost vcepi našim kandidatom in po teh našej mladini, da naš bodoči národ ne bode rajši sè sosedovim plugom oral nego da bi na svojega pritrđil lemež.

V krajih kder nij take korupcije v pe-

Rusija je imela v tem času, razun tatarske orde, katerej se je moral plačati velik davek, mnogo zapadnih sovražnikov. Švedi, Nemci, Litvani so jo neprestano vznemirovali. V tem času so napali Švedi Rusijo, ter pridri do Ladoge. Aleksander Nevskij je stopil proti njim z neznatno vojsko, ter je je hudo potolkel na bregovih Neve, zato se tudi ime-nuje Nevski.

V kratkem času za tem so prihrumeli Nemci v pskovsko gubernijo, požgali mnogo vasi, ter obseli mesto Pskov l. 1241. Ko je Aleksander to zvedel, šel je na-nje, ter je čisto razbil; Pskova pa vendar takrat nij mogel osloboditi, ker je imel premalo vojnícov. Sledečega leta je zbral Aleksander na novo vojsko, udaril na sovražnika, ter vzel končno Pskov iz sovražnikovih rok; tako so bili Nemci čisto potolčeni. 1. aprila l. 1242 je bila znamenita bitva na ledu pskovskega jezera,

dagogiki kakoršna je na pr. v zelenej Štajerske (Ljutomer!!), je tudi šolski zakon mogoče spolnovati učitelju, da je šolski pohod reden.

Ako pa so katehetove ure zanemarjene, „videant consules“.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Dubrovnika, 21. januarja. Tabor turški, ki je bil obkoljen v Radovanem ždrelu, je bil včeraj po pólú dné od vojske Peko Pavloviča z jataganom napaden in ves posekan. Nadvojvoda vstaški, Maksim Bačević, je bil v napadu ubit. Sedemnajst ranjenih vstašev je v Dubrovnik donesenih. V tem tridnevem boju je čez 500 Turkov mrtvih palo. Broj ranjenih se ne zna.

Na Srbskem bode se organizirala legija od 1000 mož, in to sicer na skrivno, brez da bi vlada o tem kaj vedela. Njeni nalog bode, v Bosno marširati, pa tudi za neko notranjo stvar se namerava porabiti.

Ljubobratíć je od vstaje popolnem odstopil, pravi, da je intrig sit. Neka njegova proklamacija končuje z besedami: „Ven s Turčinom.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. januarja. „Volksfreund“ se iz **Prage** piše, da fevdalci nameravajo ustanoviti neko katoliško univerzo s češkim učnim jezikom.

Hrvatski „Primorac“ simpatično za Slovence odgovarja v smislu našega združenja s Hrvati, — na naš nedeljni članek. — Tudi „Obzor“ od včeraj prinaša članek „Slovenci in Hrvati“, v katerem govori za idejo jugoslovanske zveze.

Vnanje države.

Ruski kancelar Gorčakov je črnogorskemu knezu pisal, naj dela v Hercegovini v smislu premirja z orožjem. — Razmere mej Rusijo in Nemčijo so se zadnje dni vidno ohladile.

Iz Belgrada se 20. t. m. poroča: da je bila včerajšnja seja skupščine jako burna, ker se je pri posvetovanji proračuna mnogo brisalo.

Srbski vojni minister zaukazal je ravnokar pet milijonov kapslov za ostragušne puške pripraviti, termin za to je čudovito kratek.

Francoska „Republique française“ graja samovlastnost vlade zaradi prepovedi banketa v Marseili. Buffet, pravi omenjeni list, poprime naj z močjo, ker mu potrebni vpliv manjka.

poznata v letopisih pod imenom „ledeni boj“; za časa bitve nij bilo videti leda, vse je bilo pokrito s krvjo in trupli. Tako je Aleksander potolkel Nemce, katerih je brezbrojno poginilo.

„Nemci,“ govori letopisec, „so se hvalili: mi bomo kneza vlovili z rokami, ali nazadnje so se morali sami predati v njegove roke.“ Vsi prebivalci Pskova in duhovni s križi so prišli naproti svojemu rešitelju Aleksandru Nevskemu.

Ali Aleksander nij dolgo miroval: l. 1245 so Litovci porušili nekoliko vasi, ter prišli do Toržka in Bježecka. Začuvši o tem, pospešil se je Aleksander proti njim, ter je potolkel, potem pa se je vrgel za njimi z malobrojno vojsko, in pri jezeru Žizca, v Toropeckem okrožji pokončal je do jednega. Tako je Aleksander odbijal sovražnike Rusije.

(Konec prih.)

Iz Londona se je včeraj grof Andrassy-ju telegrafično javilo, da je angleški kabinet vsled včerajšnjega ministerskega sklepa reformam vlastij splošno in posamezno pristopil.

Španska vlada je vsled razgovorov nemškega vnanjega urada, generalnemu guvernerju Philipinov telegrafično zaukazala, 23. oktobra 1875 v Salu-Archipel od neke španske male ladice pridobljenega holsteinskega Schoonerja „Mina“ zopet izpustiti.

Papež je kraljiču Alfonzu vsled njegovega jednoletnega vladanja svoj apostolski blagoslov telegrafično podelil.

Dopisi.

Iz Dunaja 21. jan. [Izv. dop.] Železniški odbor državnega zbora je razne od vlade nasvetovane železniške načrte razdelil mej posamezne poročevalce, ter izvolil posebni pododbor, da preiskuje vse načrte in stavi svoje predloge celemu odboru. Pododbor je imel pridno seje in uže naznanjal nekatere svojih sklepov. Izrekel se je proti zidanju predélske in arlske železnice, ker z ozirom na slabo finančno stanje bi država ne mogla premagati toliko milj. gold., kolikor bi trebalo za te dve črti. O železnici Celje-Spodnji-Drajberg, katera je največje imenitosti za zahodni del slovenskega Štajerja, posvetoval se je pododbor v poslednji seji. Da si so sklepi dozdej še tajni, sem vendar toliko za gotovo poizvedel, da bode pododbor nasvetoval zidanje te železnice na državne stroške.

Dalje je sklenil pododbor, da se ne zida z ozkim, ampak z navadnim tirom, kar nas mora še posebno veseliti. Kar se pa tiče črte, je pododbor tega mnenja, da se železnica naj zida na **desnem** bregu Savine, tedaj ne na levem, kakor je vlada predložila; da v srednji savinske dolini Savino prestopi in se obrne proti Letušu, kjer bi bila glavna postaja za zgornjo savinsko dolino in potem gre ob paškem potoku v skalsko dolino. Ker je tudi Herbst za zidanje te železnice, upamo, da se večina državnega zbora za-njo izreče. Železniški odbor ima jutri sejo, da sklene o pododborovih predlogih. — Minister Lasser še zmirom boleha, zdravniki mu prepovedujejo vsako duševno delo, še celo govoriti mu ne puste. Knez Auersperg, to je ministerski predsednik, vsled tega resno misli na odpoved. Izrazil se je, da on tako nikoli nij bil politikar i da ga je le njegov brat, predsednik gospodske zbornice, knez Karlos Auersperg prisilil, da se je v politiko vtikal. Tudi je dejal, da po celej svojej naravi nij liberalec, nego konservativec, tedaj neče dalje na čelu stranke ostati, za katere načela nema prepričanja. Stvari so zelo zamotane. Sprava z Ogersko je tako rekoč uže sklenena, ali vsaj dogovorjena, se ve da po volji Andrassyevaj, na korist Magjarom. Mi bomo zopet postavljeni v uže znano „Zwangslage“ in ko bi res to ministerstvo ne hotelo privoliti v magjarske zahteve, pa bi kako birokratsko se našlo. Take govorice gredo v ustavovernih krogih.

Iz Dobrépolj 20. jan. [Izv. dop.] Četrtek 26. januarja bode volitev novega občinskega odbora za občino Videmsko in potem volitev novega župana. Radovedni smo, kako se bode postopalo pri tej volitvi, gotovo bode neka stranka, katera vse gospodstvo tukaj imeti hoče tudi zdaj svoj sitni nezmotljivi nos utaknila, in za svoje prikimače agitirala, ker dosedanji gospod župan pošten narodno značajan mož, ki je za blagor občine jako mar-

ljiv, nekim osobam nij bil prav po volji, ker jim nij vselej, kar so zahtevali, prikimal.

Opozorimo torej volilce, naj se tistej stranki ne dajo zapeljati, katera nam je uže marsikatero škodo na svojej sebičnej trmi proizročila. Volilci volimo si v odbor značajne in take može, ki nas so zmožni pri gospodskih kot pravi narodnjaci zastopati, katerim bode blagor in pravica občine vedno pred očmi, in da se ne bodo ustrašili ne beriča in drugih gospodov ne, da bi jim štale za kuretino zidali, ki več sto forintov stanejo, ter pri tolikej cerkvi nepotrebne kapelce stavili, v časih ko denarjev tako primanjkuje, ker se potem pri značajnih ne odvisnih mož sestavljenemu odboru in poštenem županu ne bode na boterstvo nič oziralo. Torej volilci previdnost v svoj dobiček.

En volilec.

Domače stvari.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo 23. t. m se bo znana Nestroyeva burka s petjem v 3 dejanjih „Lumpaci-Vagabund“ predstavljala. V tej igri ima trojica komikov glavne role v rokah, tedaj se je prav veselega večera nadéjati. Prijateljem petja se s tem vstreza, da naš renomiran moško-ženski zbor sodeljuje, in je družih dobrih številčk petja vpletenih. Ker se predstava pred semnjem vrši, na-njo tudi vnanje prijatelje slovenske muze opozorujemo. Za mesec februar so jako dobre na novo prestavljene igre pripravljene, s kojimi upamo inteligenciji slovenski vstreči.

(„Zvona“) je izšla druga številka, katera se ravnokar razpošilja. Uredništvo nam pové veselo novico, da se je oglasilo uže čez tisoč naročnikov in da se še vedno oglašajo novi. Ponatisnila se je ob jednem prva številka na lepšem in svitlejšem papirju in tudi tisk je drobnejši.

(Ljutomerska čitalnica) ima na svečnico, 2. februarja, občni zbor v gostilnici g. Vavpetiča ob 3. uri po pólú dné. Dnevni red obsega: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnika; 4. posvetovanje o delovanji društva in razni nasveti; 5. volitev novega odbora; 6. govor g. Kukovca o kletarstvu. Po dokončanem programu (bolj na večer) je tombola. — Vabijo se najuljudneje vsi gg. družabniki v Ljutomeru in iz okolice, pa tudi drugi domoljubi, zlasti vinogradniki, katere utegne zanimati posebno govor o kletarstvu. Odbor.

(Ubita) je bila včeraj žena necega mizarja Janeza I., stara 54 let. Ubil jo je njeni mož 32 let star, kateri je prej ta večer malo pijan domov prišel, ter ga je zaradi tega žena malo pokarala. V svojej jezi zgrabil je ljubeznjivi mož „hlapca“ za črevlje sezuvati ter jo tako nesrečno počil ž njim po levej strani črepinje ravno čez uho, da je včeraj do pólú dne ob 1/2 10. umrla. Moža so uže zaprli.

(Vreme) se je včeraj nenadoma spremenilo. Po mrazu 15° R. — nastopilo je naenkrat južno vreme, in sneg se taja, da je veselje; se vé da, ne nikakor na radost naših zimskih „sportsmen“, ki porablajo še zadnje trenutke, ko nosi cesta še nekoliko ledu, za svojo vožnjo na saneh. Prestop z mraza na gorko je bil tako nagel, da je bile še redkokrat kaj jednacega konstatirati; ob pol osmih zjutraj smo zaznamovali še 10° R. in ob devetih se je uže tajal sneg.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesciera du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na žilicah, dalje prsne, i na jetrah; železe i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, sluhšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolje nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseniliški v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mescev, od ar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutnicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprešilo je dolgo časa moje strdije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesciera pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vše tčne in okusne Revalesciera poponim zdrav, tako, da brez najmatjega tres nja morem zopet pisati. Zadi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav celo in okusno hrano kot najboljši pripomék, ter ostanem Vas udani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin v sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogl. niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najviše stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljalsali V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesciera in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesciera zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovanja moje prisrčne hvaležnosti in poponnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb.

nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Revalesciera je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehaatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesciera-Biscuiten v pušicah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih: tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. 4 hr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (306)

Dunajska borza 21. januarja.

(Zvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gl.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	90	"
1860 drž. posojilo	112	"	40	"
Akcije narodne banke	892	"	—	"
Kreditne akcije	191	"	80	"
London	114	"	40	"
Napol.	9	"	21	"
C. k. cekini	5	"	42	"
Srebro	105	"	—	"

Št. 122.

Razglas.

Pri mestnem magistratu bo zarad oddaje za tekoče leto potrebnih smrekovih mostnic vrednosti okoli 900 gold.

31. januarja 1876

dopolodne ob 10. uri očitna dražba h kateri se poduzetniki vabijo z pristavkom da se dotični pogoji o dražbi in odpeljavi pri mestnem stavbnem vradu lahko pregledajo.

Tudi se bodo pred začetkom uštmene dražbe pravilno sestavljene pismene ponudbe sprejemale. (15—3)

Mestni magistrat v Ljubljani,

11. januarja 1875.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, uretrane in
materične brizgije.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajskej svetovnej izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenji in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začena, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlice. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabilicnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—177)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Tulca.

20. januarja:

Evropa. Gandrini iz Trsta.

Pri Maliti: Pirnat iz Dunaja. — Knafčič iz Zagorja. — Logar iz Hrastnika. — Fridrih iz Dunaja. — Kovač iz Ribnice.

Nikako fingirana razprodaja!

Ker zarad slabe kupčije našo tovarno
kitajskega srebrnega blaga

razpustimo popolnem, smo prisiljeni našo veliko zalogo prelepih izdelkov kitajskega srebra, brzo razprodati in sicer nizko pod ceno izdelovalnih stroškov. Za poskus naj služi sledeči posnetek velikega cenika, katerega razpošiljamo na zahtevanje franko.

Znižane cene:

6 kavnih žlic	poprej sedaj	1 hraničica za maslo	gl. 5.— gl. 2.—
6 miznih žlic	gl. 3.50 gl. 1.40	1 par svečnikov	" 8.— " 3.—
6 miznih nožev	" 7.50 " 2.70	6 parov podložkov	" 5.— " 2.50
6 miznih vile	" 7.50 " 2.70	za nože	" 5.— " 2.50
1 žlica za juho	" 5.— " 2.30	1 kleščice za sladkor	" 2.50 " 1.—
1 žlica za mleko	" 3.50 " 1.50	1 cedilo za čaj	" 1.50 " .60
1 sladkornica s		6 desertnih nožev	" 6.— " 2.50
ključkem	" 14.— " 8.—	6 desertnih vile	" 6.— " 2.50

Tudi prelepe tase, majolike za kavo in čaj, olišpi na mize, girandoli, posipalci za sladkor, servisi za jajca, zobotrebne, garniture za oset in olje, poleg še mnogo drugih rečij itd. itd. ravno tako tudi po neverjetnej nizki ceni. (403—10)

■ Posebno opazimo. ■

6 miznih žlic } vsi 24 komadi vkupaj v elegantnem etuiu
6 miznih vile } na mesto za gl. 24 samo za gl. 9.50.
6 miznih nožev }
6 kavnih žlic }

Ravno isti iz Britanijskega srebra vsi 24 komadi v elegantnem etuiu samo gl. 6.50.

Naročila iz dežele izvrše se nemudoma proti poštnemu povzetju.

Naslov:

E. Preis,

Dunaj, Rothenthurmstrasse št. 16.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Kupuje zelje!

Josip Levec

trgovec na št. Peterskem predmestji,

nakupi takoj (19—2)

več sto centov lepega, dolgo nari-
banega uže kislega zelja,

ter ga plačuje po najvišjej ceni (vendar ga ne prejme menj ko 4 cente). Ponudbe in izgledki (muštri) naj se blagovoljivo poslati v štacuno gori imenovanega poleg mesarskega mosta na št. Peterskem predmestji.

Kupuje zelje!

Hrvatska vina!

Naznanjam, da imam več tisoč veder vina lastnega pridelka na prodaj, starega in novega. Roba je dobra in zdrava, cena, kolikor mogoče nižejša. Slovenci! če vam je mar zdrave in dobre kapljice, moja klet je zmirom odprta. Kdor bo enkrat pri meni kupil, bo gotovo tudi drugikrat prišel.

F. in A. Concilia,

nasproti nadškofovemu dvoru v Zagrebu.

(8—3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.